

MEMÒRIA DE L'ANY 2016

Il·lma. Sra. Dra. M. Rosa Vives i Piqué,
secretària general.

Complint amb l'article 15 dels estatuts de la Reial Acadèmia, en aquesta primera sessió pública del nou curs, donem lectura a la memòria que reflecteix la situació i les activitats de la vida acadèmica al llarg de l'any 2016.

I. VIDA ACADÈMICA

I.I. Recordem als acadèmics finats

Primer de tot, al començar aquesta memòria, ens honra dedicar el més sentit record als acadèmics que tristament ens han deixat durant el 2016: a l'acadèmic de número i estimat secretari general d'honor de la nostra Corporació, senyor Leopoldo Gil Nebot, que traspassà el dia 3 de gener; a la senyora Teresa Roca i Formosa, acadèmica corresponent per Llinars del Vallès, que morí l'onze d'abril; al senyor Narcís-Jordi Aragó i Masó, acadèmic corresponent per Girona, que finà el vint-i-dos d'agost; al senyor Aurelio Gómez de Terreros Sánchez, acadèmic corresponent per Sevilla, que ens deixà el dos de novembre; i al senyor Julio García Casas, acadèmic corresponent per Sevilla que morí l'onze de novembre.

I.II. Noves incorporacions i nombre total d'acadèmics

Com a resultat de les favorables votacions reglamentàries s'han produït les incorporacions de dos nous acadèmics d'honor: el 17 de febrer la senyora Amèlia Riera i Toyos i el 20 d'abril el senyor Joaquim Capdevila i Gaya.

En la sessió de 20 de gener s'acordà el pas a acadèmic supernumerari de l'acadèmic de número senyor Joan Guinjoan i Gispert, a petició d'ell mateix per motius de salut.

Així, actualment, la Reial Acadèmia està integrada per sis acadèmics de la secció d'arquitectura i una vacant; 11 acadèmics de la secció de pintura; sis acadèmics i una vacant de la secció d'escultura; cinc acadèmics i dues vacants de la secció de música; i nou acadèmics de la secció d'arts sumptuàries i visuals. En total sumen 37 acadèmics de número i quatre vacants. El nombre d'acadèmics supernumeraris és de deu; n'hi ha 28 d'honor i 129 de corresponents.

I.III. Distincions i nomenaments que han rebut els nostres acadèmics

Al llarg de l'any els nostres acadèmics han sigut distingits amb diversos guardons i reconeixements. Consignem a continuació els que hem conegut.

El 17 de febrer, el Gremi d'Antiquaris de Catalunya lliurà la seva medalla d'honor al senyor Ramon Mascort i Amigó, acadèmic d'honor.

El 13 de març, reconeixement a l'acadèmica corresponent senyora Elisa Arimany i Brosa al Museu d'Art de Cerdanyola.

El 21 d'abril, la senyora M. Rosa Vives i Piqué fou elegida directora del Departament d'Arts i Conservació-Restauració de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

El 22 d'abril, el senyor Joan Oliveras i Bagués, acadèmic de número, fou entronitzat *Mousquetaire* de la Compagnie des Mousquetaires d'Armagnac a Barcelona.

El 18 de maig, l'Ajuntament de Barcelona homenatjà l'acadèmica corresponent senyora Francesca Pallarés i Salvador per tota la seva trajectòria amb un acte al MUHBA, en què la presentà la també acadèmica corresponent senyora Isabel Rodà i de Llanza.

El 13 de juny, premi GAC 2016 a la crítica d'art per a l'acadèmic corresponent senyor Josep Casamartina i Parassols.

El 21 de juny, homenatge i lliurament del Premio Fundación Amigos del Museo del Prado a l'acadèmic corresponent senyor Antonio Bonet Correa al Museo del Prado de Madrid.

El 17 de setembre, acte de reconeixement a l'acadèmic de número senyor Domènec Fita i Molat de l'Associació de Veïns de Montjuïc a Girona.

El 6 d'octubre, l'acadèmic de número senyor Joan Uriach i Marsal rebé per la seva trajectòria empresarial la distinció "Reconeixement CECOT a la personalitat 2016".

El 16 d'octubre, concert-homenatge per a l'acadèmica d'honor senyora Montserrat Torrent i Serra al temple parroquial de Santa Maria de Jesús de Gràcia (Barcelona).

El 18 d'octubre, la Reial Acadèmia Europea de Doctors rebé com a acadèmic corresponent el també acadèmic corresponent nostre senyor Albert Estrada i Rius.

El 23 de novembre es lliurà el Premi Born-Comerç en la categoria de Ciutat a l'acadèmic de número senyor Hermann Bonnín i Llinàs.

El 24 de novembre, es lliurà el *Premi Antoni Caparrós* del Consell Social i de la Fundació Bosch i Gimpera de la Universitat de Barcelona a l'acadèmica de número senyora Mireia Freixa i Serra per l'exposició "Modernisme, arts, tallers, indústries", un dels millors projectes de transferència de coneixement.

I.IV. Sessions reglamentàries

Les sessions reglamentàries del ple se celebraren a la sala Fortuny, els tercers dimecres de cada mes, excepte els mesos de juliol i agost, corresponents a les vacances d'estiu. El mes d'abril el ple se celebrà a les dependències del restaurant Àvalon, després de l'àpat de celebració de la festa patronal de Sant Jordi, i la sessió del juny es passà al dijous 16 i es va fer al restaurant Cassolí de Guissona després del dinar celebrat en motiu de la visita corporativa a aquesta vila.

I.IV.I. Activitat dels plens

Als plenaris s'han informat i debatut temes d'interès per a la Corporació, la ciutat i el país, vinculats als objectius i activitats assenyalats a l'article 2 dels nostres estatuts, entre els quals ens agradaria destacar: el trasllat de part del llegat Ricart i Matas de la casa de l'avinguda República Argentina a l'Acadèmia i la seva ubicació en les diverses dependències de la nostra seu; la celebració de màster classes de la Fundació Jaume Aragall al saló d'actes; l'expedient de la Torre del Llimó a Cambrils; la remodelació de la façana del Liceu; la participació en el congrés internacional de ceràmica; la ubicació de la biblioteca del fons Milicua; les vacants en les seccions d'arquitectura, escultura i música; la Fundació Guasch-Coranty; la problemàtica de les obres d'art procedents de Sixena; la proposta de tres noves "Taules de Pensament i Debat"; el projecte d'estudi de la re-il·luminació del saló d'actes per part de l'empresa Erco, etc., entre d'altres assumptes de recerca i cultura en els quals han intervingut els acadèmics directament o indirectament.

I.IV.II. Actes públics en sessions plenàries

A continuació de cada ple, com a complement reglamentari, es van realitzar les

activitats de caràcter públic que enumerem a continuació:

El 15 de gener, la sessió pública estigué dedicada a la lectura de la memòria d'activitats per part de la secretària general, senyora M. Rosa Vives i Piqué. I es va retre homenatge als acadèmics traspassats durant els darrers 12 mesos:

Senyor Ramon Ferran i Pagès –acadèmic corresponent per Reus–, recordat per l'acadèmica corresponent per Tarragona senyora Rosa M. Ricomà i Vallhonrat.

Senyor Carlos Flores Marini –acadèmic corresponent per Mèxic D.F.–, glossat per l'acadèmica de número senyora Raquel Lacuesta i Contreras.

Senyor Ramón González de Amezúa y Noriega –acadèmic corresponent per Madrid–, rememorat per l'acadèmic corresponent senyor Albert Blancafort i Engelfried.

Senyora Montserrat Gudiol i Corominas –acadèmica de número–, glossada per l'acadèmica de número senyora Mireia Freixa i Serra, que no va poder ser-hi present i llegí l'acadèmic de número senyor Frederic-Pau Verrié i Faget.

Senyor Karl-Werner Gümpel –acadèmic corresponent per Louisville, EUA–, recordat per l'acadèmic de número senyor Cèsar Calmell i Piguillem.

Senyor Antoni Pitxot i Soler –acadèmic corresponent per Cadaqués–, glossat per l'acadèmic de número senyor Francesc Fontbona i de Vallescar.

Senyor Leopoldo Rodés i Castañé –acadèmic d'honor–, recordat per l'acadèmic de número senyor Daniel Giralt-Miracle i Rodríguez.

El 17 de febrer ingressaren els acadèmics d'honor senyor Lluís Cantallops i Valeri –presentat per l'acadèmic de número senyor Josep Muntañola i Thorberg– i senyor Ramon Mascort i Amigó –presentat per l'acadèmic de número senyor Bonaventura Bassegoda i Hugas–.

El 16 de març ingressà l'acadèmica d'honor senyora Amèlia Riera i Toyos –presentada per l'acadèmic de número senyor Francesc Fontbona i de Vallescar– i l'acadèmica corresponent per Tossa de Mar senyora Glòria Bosch i Mir –presentada per l'acadèmic de número senyor Daniel Giralt-Miracle i Rodríguez–. També es feu la recepció de la pintura donada per la senyora M. Àngels Mercader i Camps Vda. Casademont, obra del seu marit l'acadèmic corresponent per La Pera-Púbol senyor Francesc d'A. Casademont i Pou, presentada per l'acadèmic de número senyor Josep Bracons i Clapés.

El 18 de maig tingué lloc la sessió pública d'ingrés de l'acadèmic de número electe per la secció de música senyor Josep Pons i Viladomat que llegí el seu discurs d'ingrés *Els trespeus de la direcció: programació, lideratge, compromís*, al qual respongué en nom de la Corporació l'acadèmic de número senyor Albert Guinovart i Mingacho. Seguidament, l'acadèmic de número senyor Carlos Ferrater i Lambarri impartí la conferència *Fronts martíms* dins el cicle dedicat a l'aigua per les Reials Acadèmies de Catalunya.

El 21 de setembre es commemorà el centenari del naixement de l'acadèmic de número difunt senyor Josep Garrut i Romà, acte organitzat amb l'Associació de Pessebristes de Barcelona, el Centre Excursionista de Catalunya i Amics de Gaudí. Hi prengueren la paraula el senyor Ricardo Gómez Val per Amics de Gaudí; el senyor Jordi Capella de León per l'Associació de Pessebristes de Barcelona; la senyora Mercè Falcó i Saldaña i el senyor Jordi Bonet i Armengol pel Centre Excursionista de Catalunya; i el senyor Bernat Puigdollers per la Reial Acadèmia parlant del grup dels Betepocs.

El 19 d'octubre la Fundació Lluís Domènech i Montaner recordà el seu vicepresident senyor Leopoldo Gil Nebot i es feu la recepció pública d'un grup de sis estampes i un dibuix, de l'acadèmica corresponent per Rio de Janeiro senyora Isabel Pons Iranzo, donades pel senyor Zoilo Gutiérrez Martínez de Vega.

El 16 de novembre es commemorà el cinquantè aniversari de la mort del violoncel·lista Gaspar Cassadó, amb una conferència i un concert de la Dra. Gabrielle Kaufman. En el mateix acte, organitzat conjuntament amb la Fundació Privada Güell, es

lliuraren les beques 2016 de la Fundació Güell en què resultaren guanyadores la senyora Berta Blanca T. Ivanow en la modalitat d'escultura i la senyora Nina Sunyer Vidal en la de música (interpretació).

El 21 de desembre es feu la recepció pública de l'acadèmic d'honor senyor Joaquim Capdevila i Gaya, que presentà l'acadèmica de número senyora Pilar Vélez i Vicente. I clogué l'acte un concert del pianista senyor Marc Serra Nicolàs, becari de la Fundació Güell 2015.

I.V. Visites corporatives

El dia 8 de gener, per invitació de l'acadèmic de número senyor Lluís Bassat i Coen, s'anà a la Nau Gaudí de Mataró a visitar l'exposició *Collecció Guéron. Art inconformista rus*, on fórem atesos pel nostre acadèmic i pel senyor Guéron que explicà detalladament les peculiaritats de les obres.

El 28 d'abril, l'acadèmica de número senyora Pilar Vélez i Vicente organitzà una visita al Museu del Disseny per contemplar l'exposició temporal *Distinció. Un segle de fotografia de moda*.

El dia 16 de juny la corporació es traslladà a la vila de Guissona on es reuní amb els acadèmics corresponents de la zona. La jornada començà amb la visita i compliments a l'excel·lentíssim ajuntament. A continuació es feu una visita guiada pel senyor David Castellana a l'església de Santa Maria i a l'obra Fluvià. Després s'anà al parc arqueològic i museu de l'antiga Iesso, on el senyor Josep Guitart –acadèmic de número– ens explicà en profunditat els treballs i les descobertes més recents de les excavacions romanes. De tornada a Barcelona s'assistí a la conferència i inauguració de l'exposició sobre el pintor Luis Morales al MNAC.

I.VI. Altres activitats públiques

Fora de les jornades dels plens, s'han desenvolupat en les nostres dependències variades activitats dedicades a la recerca i a la cultura: taules rodones, jornades d'estudi, filmacions, concerts, etc. , que s'anoten seguidament:

L'11 de febrer, la soprano Anaïs Masllorens gravà al saló d'actes alguns temes del seu repertori per a un vídeo promocional.

La setmana del 22 al 26 de febrer, la Fundació Jaume Aragall organitzà unes màster classes amb el mestre Aragall. El 27 de febrer, com a cloenda de les classes, hi hagué un concert amb la participació dels millors alumnes. I el 9 de març, la Fundació Jaume Aragall feu el *Concert d'àries i duos d'òpera i sarsuela*, amb Mercedes Gancedo (soprano), Eduard Moreno (baríton) i Montse Pujol-Dahme (piano), tot al saló d'actes.

El 10 de març, el senyor Josep Bassal organitzà un concert amb Ivan Zenaty (violí) i Sandra Shapiro (piano), que tocaren obres d'Antonin Dvorak i Ludwig van Beethoven.

El 23 de març, l'agrupació de joves músics gravaren la seva maqueta per participar en un concurs a Alemanya.

El 14 d'abril, segon concert d'aquest any organitzat pel senyor Josep Bassal, amb Marco Bonfigli (clarinet) i Sebastián Collazos (piano).

El 5 de maig, l'acadèmic de número senyor Francesc Fontbona i de Vallescar, presentà els llibres *Dispersión y destrucción del patrimonio artístico español*, volum VI, i *La farsa del poder*, de l'acadèmic corresponent senyor Francisco Fernández Pardo.

El 19 de maig, concert organitzat per la Fundació Jaume Aragall *Amor de dona*, amb Marianna Prizzon (soprano) i Anna Crexells (piano).

El 20 de maig, concert *Amor, desamor, humor* amb el Grup Vocal Els Preferits & Els Preferits Consort.

El 6 de juny, concert organitzat pel consolat de Brasil *Cançao d'amor*, amb Patricia Caicedo (soprano) i Nikos Staulas (piano).

El 14 de juny, la senyora Alexandra Sanhueza Quilodrán organitzà a les nostres dependències la filmació del projecte final de curs dels Ensenyaments Artístics Superiors de Disseny adaptat a l'EEES, en l'especialitat de Moda, de l'Escola Superior de Disseny Felicidad Dulce – LCI Barcelona.

El 29 de juny, concert *Recital d'àries i duos d'òpera*, amb Maria Miró (soprano), Beñat Egiarte (tenor) i Marta Pujol (piano), organitzat per la Fundació Jaume Aragall.

El 26 d'octubre, celebració de l'acte conjunt de totes les Acadèmies catalanes d'inauguració del curs acadèmic, organitzat aquest any per l'Institut d'Estudis Catalans.

El 14 de novembre es feu la primera sessió del seminari *PICTOR. La reglamentació de l'ofici de pintor a Europa occidental al segle XVI*, organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona.

El 23 de novembre, organitzada conjuntament amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, se celebrà la taula rodona *La creació de la ceràmica contemporània*, en què participaren la senyora Rosa Amorós, el senyor Enric Mestre, el senyor Benet Ferrer, el senyor Pere Noguera i moderà el senyor Daniel Giralt-Miracle –acadèmic de número–.

I per acabar aquest repàs d'activitats, destacar que se segueix organitzant amb l'Associació per al Foment de la Música Clàssica, el cicle *Clàssica a la Reial Acadèmia*, tots els dimarts (menys festius i mes d'agost). Durant el 2016 s'han ofert 42 concerts.

I.VII. Gestió del president i la junta de govern

Com és preceptiu el president ha presidit totes les sessions de la junta de govern i del ple, i ha representat l'Acadèmia en tots els actes on ens han convocat. A més de vetllar per la millora de l'Acadèmia en tots els sentits i representar-la en el Consell Interacadèmic, ha mantingut nombroses entrevistes i visites relacionades amb el patrimoni i funcionament de la corporació, entre aquestes són mencionables les següents reunions:

L'11 de gener, juntament amb la secretària general, reberen el director del MNAC, i es posaren al dia dels interessos comuns i les estratègies a seguir entre ambdues institucions, converses que seguiren el 25 d'abril, a la seu del MNAC. El 20 de gener, rebé el gerent de la Fundació CIMA. El 5 d'abril, el president de la Fundació Puig Genís. El 7 de juny visità l'Acadèmia el senyor Xavier Forcadell, coordinador general de la Diputació de Barcelona. El 13 de juliol, s'entrevistà amb el degà de la Facultat de Lletres, el director del Departament d'Art i Musicologia i el director del màster de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, per parlar sobre els fons de l'Institut Ricart i Matas, abans Institut de Musicologia, amb participació de la UAB, i el 25 de juliol, rebé el president de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, entre d'altres.

El president també ha assistit a les reunions de les institucions de les quals n'és patró com a president de la Reial Acadèmia: la Fundació Ynglada-Guillot (amb tota la junta de govern), la Fundació Guasch-Coranty (amb la secretària general), la Fundació Güell, la Fundació Lluís Domènech i Montaner, la Fundació Pau Casals i la Fundació Picasso-Reventós (amb la secretària general).

La junta de govern, formada pel president –senyor Joan Antoni Solans–, el tresorer –senyor Joan Oliveras–, el conservador del museu –senyor Josep Bracons–, el bibliotecari –senyor Bonaventura Bassegoda– i la secretària general –senyora M. Rosa Vives–, es reuneix regularment i malda per l'activació de la presència de l'Acadèmia en la nostra societat, pel bon manteniment dels béns mobles i immobles, i per la millora de la subsistència econòmica, de tot el què s'informa cada mes al ple i queda palès en les actes corresponents.

Tanmateix l'Acadèmia compta amb una plantilla de quatre membres fixes i de

llarga experiència, dedicats a les tasques d'administració, arxiu-biblioteca, conservació del museu i serveis generals.

I.VIII. Recursos

El mes de febrer el president va presentar a la sessió plenària l'estat de comptes del 2015 i el pressupost per al 2016. I encara que els aspectes econòmics no són objecte d'aquesta memòria, ens sembla oportú fer-ne esment sobretot per agrair els suports que hem rebut a fi i efecte de pal·liar el modest pressupost de què disposem.

El 2016 s'han obtingut ajudes de l'Ajuntament de Barcelona, de les conselleries de Cultura i Justícia de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Barcelona, de la Fundació Privada Güell i de la Fundació Privada Picasso-Reventós. De l'acadèmica de número protectora senyora Montserrat Isern i Delclós Vda. Coromina. L'acadèmic de número protector senyor Antoni Vila i Casas patrocinà el premi de dibuix i l'exposició al voltant del concurs de la Fundació Ynglada-Guillot. L'acadèmic d'honor senyor Francesc Daurella i Franco, mitjançant la Fundació Fran Daurel que presideix, s'ha fet càrrec del material de papereria i impremta que ha necessitat la Corporació. L'acadèmica de número protectora senyora Helena Cambó i Mallol Vda. Guardans costejà la celebració de la diada de Sant Jordi. I també han ajudat altres acadèmics i particulars que desitgen restar en l'anonimat.

A tots i cadascú d'ells, la corporació els vol fer present el seu profund agraïment.

II. MUSEU, BIBLIOTECA I ARXIU

II.I. Fons del museu

Durant l'any 2016 el museu ha vist ampliat el seu fons amb les següents obres:

Josep Maria Mascort, *Barques i pescadors a la platja de l'Estartit amb les Medes al fons* (Inv. 4653), donació de l'acadèmic d'honor senyor Ramon Mascort i Amigó, nebot del pintor, amb motiu del seu ingrés a l'Acadèmia (17 de febrer de 2016, sessió pública).

Miquel Wert, *Le Sargantaine et les Corbeaux* (2016) (Inv. 4657 D). Premi Ynglada-Guillot 2016 (25 de maig de 2016).

S'ha exhumat el *Plànol de Sant Cugat* (Inv. 4658 D) de la Comissió de Monuments (4.1) (maig de 2016).

Cesc, *Cap i flor* (2004), dibuix a llapis sobre paper (Inv. 4659 D). Obsequi de l'autor al llavors secretari general, senyor Leopoldo Gil Nebot. S'ha inventariat en ser localitzat al despatx de la secretaria general, el 4 de juliol de 2016.

Soler-Jové, *Charlie Rivel* (2004), dibuix a llapis i aiguada marró sobre paper (Inv. 4660 D). Obsequi de l'autor al llavors secretari general senyor Leopoldo Gil Nebot. S'ha inventariat en ser localitzat al despatx de la secretaria general, el 4 de juliol de 2016.

Per mediació de l'acadèmic corresponent senyor Josep Botey, el senyor Gutiérrez Martínez de la Vega va fer donació d'un conjunt d'obres de l'acadèmica corresponent per Rio de Janeiro, senyora Isabel Pons, insigne gravadora catalana nacionalitzada brasilera. Sis estampes: *O Beijo; Papagaio* (1967), premiada a la I biennial 'Latinoamericana de Dibujo y Grabado' de Caracas; *Igrejinha Caipira* (1968), premiada a la II biennial de Cracòvia; *Tres meninos* (1972); *La mamma* (1973) i *Garças* (1982) (Inv. 4664-4669 G), i un preciós *Autoretrat* i al verso, *Tres estudis de nu masculí* (Inv. 4663 a, b D), realitzat a la sanguina, llapis negre i pastel (sessió pública 19 d'octubre de 2016).

Roser Agell, *Noia amb cavall* (1955), dibuix, llapis sobre paper (Inv. 4670 D). Donació de Francesc Fontbona (24 de novembre de 2016).

Donació de la Fundació Puig Genís de dues reproduccions del dibuix *El penediment*

de *Judes* (Inv. 4655 G i 4655 G) (11 de març de 2016) i, una carpeta amb onze reproduccions més de dibuixos titulats *Personatges viscuts*, numerats “12/60” (no catalogats), de Manuel Puig Genís (22 de desembre de 2016).

II.I.I. Restauracions

La Diputació de Saragossa va assumir la neteja del cap de guix *Retrat de Víctor Balaguer* (Inv. 31 E) de Manuel Fuxà Leal (realitzada per Isabel Balaguer), que anirà a l'exposició “Dicen que hay tierras al Este. Los vínculos históricos entre Aragón y Cataluña, siglos XVIII-XX”, que se celebrarà el 2017 al Palacio de Sástago.

II.I.II. Col·laboracions amb altres entitats

Aquest any s'ha col·laborat a través del MNAC amb les següents exposicions:

“Francisco Pacheco (1564-1644). Teórico, artista y maestro”, organitzada pel Museo de Bellas Artes de Sevilla (3 de març-26 de juny de 2016), amb el préstec del quadre de Francisco Pacheco *Desembarcament de captius redimits per sant Pere Nolasc* (RACBASJ Inv. 912 / MNAC 11592). I amb l'exposició “El Siglo de Oro. Spanish Painting and Sculpture in the Seventeenth Century”, organitzada per la Gemäldegalerie-Staatliche Museen de Berlín (1 de juliol-30 d'octubre de 2016), i al Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung de Munich a l'hivern, amb els quadres: *Sant Jeroni* de Joan Ribalta (RACBASJ Inv. 987 / MNAC 5717) i *Desembarcament de captius redimits per sant Pere Nolasc* de Francisco Pacheco (RACBASJ Inv. 912 / MNAC 11592).

I directament des del nostre museu s'ha participat amb l'exposició “Dones silenciades. El llegat de sor Eulària Anzizu al Monestir de Pedralbes (1868-1916)”, Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes (7 de novembre de 2016-3 de maig de 2017). S'exposen còpies fotogràfiques de Lluís Rigalt, *Monestir de Pedralbes* (Barcelona) (1875), Inv. RACBASJ 1230 D; Lluís Rigalt, *Monestir de Santa Maria de Pedralbes* (Barcelona) (1870), Inv. RACBASJ 1033 D; Pau Milà, Còpia de *La decapitació d'un Sant Bisbe*. Escena de la predel·la d'un retaule de la capella de Sant Miquel i Sant Pere del Monestir de Pedralbes, Inv. RACBASJ 1920 D.

Igualment s'ha concretat la nostra participació a l'exposició “Dicen que hay tierras al Este. Los vínculos históricos entre Aragón y Cataluña, siglos XVIII-XX” que se celebrarà al Palacio de Sástago, de la Diputació Provincial de Saragossa, durant el 2017 (sense concretar) amb les obres de Pere Pau Montanya i Llanas *Retrato del intendente Manuel de Terán, Barón de la Linde* (Inv. 227); Ferran Arasa Subirats, *Vega tortosina* (Inv. 428); i de Manuel Fuxà Leal *Retrato de Víctor Balaguer* (Inv. 31 E).

Així com amb el Museu del Prado que ha sol·licitat el préstec de dues acadèmies de Marià Fortuny: *Nu infantil amb flauta a les mans* (1859), Inv. 303 a D i *Nu masculí. Estudi per a una crucifixió* (1860), Inv. 304 a D, per a la propera exposició monogràfica dedicada al mestre de Reus, a la tardor del 2017.

II.I.III. Usuaris i visites del museu

S'han atès 37 consultes d'investigadors i 39 sol·licituds de material fotogràfic, 234 fotografies facilitades o deixades fotografiar, a més de permisos de reproducció, per a estudis diversos, publicacions i exposicions.

II.II. Biblioteca i arxiu

II.II.I. Fons de la biblioteca

Aquest any, i sota la supervisió de l'acadèmic bibliotecari senyor Bonaventura Bassegoda, s'ha finalitzat la part més important de la tasca de reorganització del fons antic de llibres i fullets de la biblioteca. La investigació comparativa realitzada entre els llibres citats als antics registres i el fons actual ha donat un resultat satisfactori, ja que la major part de les publicacions registrades encara es conserven. Resta una part del fons antic per catalogar –es tracta de llibres i fullets d'història, arqueologia, literatura i una petita part de llibres i catàlegs artístics–, que es farà properament.

També cal destacar l'arribada, a principis del mes de desembre, de la valuosa biblioteca de l'Institut de Musicologia Josep Ricart i Matas, constituïda principalment pel llegat documental i bibliogràfic del violoncel·lista i musicòleg Josep Ricart i Matas (1893-1978) i completada pel doctor i acadèmic Francesc Bonastre amb altres fons documentals i bibliogràfics de rellevància.

Sota la supervisió del president i la secretària general s'ha comptabilitzat la biblioteca Milicua, una vegada que els llibres ha estat ubicats a les estanteries, resultant un total de 3.178 ítems que caldrà inventariar i catalogar en un futur.

II.II.I. Resum estadístic del moviment de la biblioteca

Nombre de volums nous catalogats l'any 2016: 203.

Nombre d'institucions amb les quals hi ha intercanvi regular: 318.

Nombre de donatius realitzats a la biblioteca: 36, dels quals 17 han estat realitzats per senyors acadèmics, més una col·lecció de 33 catàlegs d'exposicions històriques de la galeria Artur Ramon de la nostra ciutat.

II.II.II. Arxiu

S'ha continuat amb la catalogació exhaustiva del fons d'arxiu relatiu a l'activitat de l'Acadèmia i de l'Escola de Belles Arts amb l'objectiu de posar-lo a disposició dels cada cop més nombrosos investigadors que ens visiten.

En data 29 d'abril, el senyor Artur Ramon Navarro va fer entrega al nostre arxiu de tres caixes plenes de documentació, estudis manuscrits i fotografies sobre pintura del barroc i, en especial, sobre el pintor José de Ribera, procedents del despatx del professor José Milicua Illarramendi. Dita documentació s'uneix a la ja dipositada per la família en la deixa de la seva biblioteca el febrer del 2015.

II.II.II.I. Resum estadístic del moviment de l'arxiu

Nombre total de registres entrats a la base de dades: 7.314.

Fons més consultats habitualment: llibres de matrícula de l'Escola de Llotja, *Memòries* de l'Escola, documentació de l'Escola de Llotja, Arxiu de la Comissió de Monuments, llibres d'Actes de la Junta General i Junta de Govern. Aquest any cal tornar a destacar l'interès dels investigadors pel fons de la Comissió Valoradora d'Objectes Artístics a Exportar que fins ara havia estat molt poc consultat.

II.II.III. Usuaris de la biblioteca i de l'arxiu

Nombre d'usuaris a la biblioteca: 16 consultes presencials.

Nombre d'usuaris a l'arxiu: 166 consultes, de les quals 83 s'han realitzat per correu electrònic, 4 a través de la web corporativa i 79 han estat consultes presencials.

I, hi ha hagut 18 sol·licituds de reproducció fotogràfica de documents d'arxiu bàsicament per a temes d'investigació, tesis doctorals, treballs de fi de grau universitari i

documentació de restauracions.

III. FUNDACIONS

Tres fundacions amb activitat pròpia tenen la seva seu social als locals de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi: la Fundació Güell, la finalitat de la qual és convocar beques per a joves artistes dels Països Catalans; la Fundació Picasso-Reventós, que edita llibres i col·labora en projectes que ajuden a fer realitat la idea fundacional que l'art cura; i la Fundació Ynglada-Guillot, que convoca anualment un premi internacional de dibuix i edita el corresponent catàleg.

IV. RECERCA

L'Acadèmia, com marca l'article 2 dels seus estatuts, té com a principi practicar i potenciar la investigació de les Belles Arts a Catalunya, i en aquesta línia organitza jornades específiques d'estudis i d'altres activitats que hem descrit en apartats anteriors. Destaquem aquest any la jornada dedicada al violoncel·lista i compositor Gaspar Cassadó (1897-1966).

IV.I. Col·laboracions amb universitats i grups de recerca

Regularment l'Acadèmia és receptora d'estudiants universitaris de diferents cicles formatius –grau, postgrau i màster– per desenvolupar pràctiques i treballs de recerca, signant convenis amb la Universitat de Barcelona, l'Autònoma de Barcelona i la Pompeu Fabra, i a més, aquest any, també amb la Universitat de Salamanca.

Concretament hem acollit dues becàries del màster en “Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic” de la UAB; una becària del Grau d'Història de l'Art de la UAB; dues del Grau d'Història de l'Art de la UB que han col·laborat en tasques del museu i, a l'arxiu, ha fet les seves pràctiques una becària de Grau d'Humanitats de la UPF.

Es col·labora amb el grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya i UB, GRACMON (IP Dra. Mireia Freixa) i en concret sobre “Modernisme: accés obert” i amb el grup de recerca “Anàlisi Territorial i Desenvolupament Regional” (Anterit) de la UB, que té com a objectiu la creació d'un recurs únic per a l'estudi i la difusió del patrimoni històric, artístic i cultural del modernisme. Al llarg de l'any hem facilitat les dades de totes les obres de la nostra col·lecció datades entre 1880 i 1915 per contribuir a la construcció d'una base de dades temàtica general sobre el modernisme.

Amb el projecte BCIP “Bases Conceptuais da Investigaçao em Pintura” (IP Dr. António Quadros, Universidade do Porto).

I amb l'assignatura “La imatge gravada de paisatges, pobles i ciutats” (1516 EGDPPIC) del Màster oficial de la UB “Disseny i espai urbà. Art, ciutat i societat”, amb alumnat internacional.

El mes de gener els alumnes internacionals del Màster de Creació Artística Contemporània de la Facultat de Belles Arts de la UB, tutoritzats pel Dr. Domènec Corbella, han efectuat una visita de treball al museu de l'Acadèmia.

També s'ha celebrat a l'Acadèmia la primera jornada del seminari internacional *PICTOR. La reglamentació de l'ofici de pintor a Europa occidental al segle XVI*, organitzat pel professor Bonaventura Bassegoda –acadèmic de numero–, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

I, el darrer trimestre, tots el dijous, alumnes de l'assignatura “Processos de creació artística”, de segon curs de grau del Departament d'Arts i Conservació-Restauració de la Universitat de Barcelona han fet pràctiques d'anàlisi i reinterpretació de les acadèmies de

Marià Fortuny que tenim exposades al públic.

També ens complau seguir comptant amb la col·laboració voluntària de J. González, estudiant d'Història de l'Art, al qual li regreziem la seva dedicació.

IV.II. Publicacions

El Butlletí és el nostre principal medi escrit per a la difusió de la recerca en Art i Humanitats, darrerament ha estat inclòs a Carhus Plus+: Classificació de revistes científiques dels àmbits de les Ciències Socials i Humanitats. Nivell D.

En tenen cura els acadèmics senyors Joan Antoni Solans i Josep Bracons, com a president i director, respectivament, del consell de redacció, amb la resta de membres d'aquest, que està format pels acadèmics senyors Jordi Bonet, Antoni Pladevall, Pilar Vélez, Frederic-Pau Verrié i Joan Vila-Grau, i amb el suport de la direcció editorial que assumeix la senyora Victoria Durá. Al setembre sortí el volum XXIX, que es pot consultar en línia al lloc web RACO –i també tots els números anteriors d'aquesta publicació (<http://www.raco.cat/index.php/ButlletiRACBASJ>). Igualment es poden consultar articles en el repositori DIALNET (<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=11523>) i a LATINDEX <http://www.latindex.ppl.unam.mx/index.php/browse/browseBySet/24813?key=B&p=1>.

A més, aquest any, s'ha editat el discurs d'ingrés de l'acadèmic de número per la secció de música senyor Josep Pons i Viladomat, *Els trespeus de la direcció: programació, lideratge i compromís*, que inclou el discurs de resposta de l'acadèmic de número senyor Albert Guinovart i Mingacho.

IV.II.I. Publicacions dels acadèmics

Tenim constància dels següents articles i llibres dels nostres acadèmics o/i relacionades directament amb ells:

Alícia de Larrocha, compositora. “La Vanguardia”, 23.01.2016.

Bohigas, Oriol: *Elogi de la modernitat*. “El País/Quadern”, 18.02.2016.

Bohigas, Oriol: *Tres vegades inútil*. “Quadern/El País”, 13.10.2016.

[Bonnin] *La semana de Hermann Bonnin*. “Cultura/s La Vanguardia”, 01.10.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Discreció per al canvi d'any*. “El País/Quadern”, 14.01.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Diàspores*. “El País/Quadern”, 11.02.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Mar i muntanya, des de l'oblit*. “El País/Quadern”, 10.03.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Gabinet meridional*. “El País/Quadern”, 07.04.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Escrit sobre el marbre*. “El País/Quadern”, 12.05.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Entre el nord i el sud*. “El País/Quadern”, 09.06.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *El darrer vals*. “El País/Quadern”, 07.07.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *El xalet amagat. Descoberta a Sarrià la Casa Borrell de Puig i Cadafalch, de 1908 i donada per desapareguda*. “El País/Quadern”, 15.09.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Xiuxiueig*. “El País/Quadern”, 29.09.16.

Casamartina i Parassols, Josep: *'Collages' i cubismes d'avui*. “El País/Quadern”, 27.10.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Fortuny, los pliegues de la melancolía*. “El País Semanal”, 30.10.2016.

Casamartina i Parassols, Josep: *Ramon Casas, un fenomen*. “El País/Quadern”, 10.11.16.

Casamartina i Parassols, Josep: *Les generacions perdudes*. “El País/Quadern”, 22.12.16.

- [Cesc] Jesús Sánchez (ed.), *Cesc*, Barcelona, 2016.
- [Corredor-Matheos] Llovet, Jordi: *Vindicació de Domènec Guansé*. “El País/Quadern”, 18.02.2016.
- Corredor-Matheos, José: *Corredor de fondo*. Presentació a la Biblioteca Museu Víctor Balaguer el 26.05.2016. Crítica a “Cultura/s La Vanguardia”, 04.05.2016.
- De la Rubia, Juan: CD música de Bach per a orgue, enregistrat al Monestir de Poblet. Presentació: 11.04.2016, Palau de la Música Catalana i 16.04.2016 al Monestir de Poblet.
- Domínguez, Martí: *Andreu Alfaro i Joan Fuster*. “El País/Quadern”, 18.02.2016.
- Fontbona, Francesc: *Gosé*. “El Temps”, 12.01.2016.
- Fontbona, Francesc: *Xilografia. Madera con alma*. “Descubrir el Arte”, núm. 204, febrer 2016.
- Fontbona, Francesc: *Rafael Benet, presentador de J. O. Jansana*. “Quaderns Rafael Benet”, 33, 2015.
- Fontbona, Francesc: *Amèlia Riera, reina de la nit*. “El Temps”, 08.03.2016.
- Fontbona, Francesc: *Casas, Clarà, Fèlix Mestres*. “El Temps”, 29.03.2016.
- Fontbona, Francesc: *Centenari de Salvador Moreno*. “El Temps”, 31.05.2016.
- Fontbona, Francesc: *A l’entorn del monument de Tortosa*. “El Temps”, 28.06.2016.
- Fontbona, Francesc: *El segon comte de Güell*. “El Temps”, 01.11.2016.
- Fontbona, Francesc (dir.), *Pintura Catalana. El Modernisme*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2016.
- Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l’època moderna i contemporània, Col·lecció Singularitats (GRACMON)*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016.
- Gelonch i Viladegut, Antoni: *La festa de l’estampa*, al blog de la col·lecció “La Festa de l’Estampa”: <http://www.gelonchviladegut.com/ca/blog/la-festa-lestampa/>
- Giralt-Miracle, Daniel: *Una immersió en Gaudí*. “La Vanguardia Cultura/s”, 03.09.2016.
- Giralt-Miracle, Daniel: *Rogent i Roca-Sastre: mestre i deixeble*. “Cultura/s La Vanguardia”, 26.11.2016.
- [Guinovart, Albert]: *La gran revolució de ‘Scaramouche’*. “La Vanguardia”, 23.09.2016.
- Lolo, Begoña; Presas, Adela (eds.): *Cantos de Guerra y Paz. La música en las Independencias Iberoamericanas (1800-1840)*, Madrid, 2015.
- Margarit, Joan; Subirachs, Josep M. (il·lustracions): *L’ombra de l’altre mar*. Nórdica Libros, 2016.
- Milà, Miguel. Entrevista. “El País Semanal”, 24.01.2016.
- Milicua, José, et al. *Ojo crítico y memoria visual. Escritos de arte. José Milicua*. Madrid, CEEH, 2016.
- Moix, Llàtzer: *Queríamos un Calatrava. Viajes arquitectónicos por la seducción y el repudio*. Anagrama. Barcelona, 2016. “Cultura/s La Vanguardia”, 12.11.2016.
- Oliver-Bonjoch i Oliver, Jesús: Conferència *Els castells i l’imaginari d’Escòcia* al Centre Cívic Cotxeres de Sants, 26.01.2016.
- Pabón Charneco, Arleen: *The architecture of San Juan de Puerto Rico. Five centuries of urban and architectural experimentation*. Routledge Editions, 2016.
- Pons i Viladomat, Josep: <http://sonograma.org/Josep+Pons>
- Quintana i Petrus, Josep M.: *Una història particular: Els conflictes Església-Estat a la Menorca del segle XVII*. Presentació a l’auditori de la Fundació Joan Maragall el 20.10.2016.
- Ramon, A., Vives, M. Rosa. “El método Milicua”. *Ojo crítico y memoria visual. Escritos de arte. José Milicua*. Madrid, CEEH, 2016, pp. 11-34.

Reyero, Carlos. «Tan estado y pagano es Barcelona como Madrid». La Academia de Barcelona en un sistema centralizado de las artes en época de Isabel II”, a Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l'època moderna i contemporània, Col·lecció Singularitats* (GRACMON), Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, p. 13-43.

[Salvat, Ricard] *El jove Ricard Salvat sacseja el teatre català*. Notícia de la publicació del llibre *Ricard Salvat Dietaris (1962-1968)*. “Cultura/s La Vanguardia”, 30.01.2016.

[Savall, Jordi] *Magnificència*. “Cultura/s La Vanguardia”, 23.01.2016.

Saveliev, Yuri, et altrii. *Surrealisme a Catalunya. Els artistes de l'Empordà i Salvador Dalí*. Sant Petersburg, 2016.

Satué, Enric: *Mis queridos diseñadores (gráficos)*, Alianza, Madrid, 2016. Crítica a *Satué passa comptes*, “Cultura/s La Vanguardia”, 02.07.2016.

Soraluce Blond, José Ramón: *Historia del arte para incrédulos*. Andavira Editora, 2016.

Stepanek, Pavel: *Relaciones artísticas entre la República Checa y México. Ensayos selectores*. Presentació: 13.04.2016 a l'Institut Cervantes de Praga.

Stepánek, Pavel: *A família Silva Tarouca e a sua influência na cultura checa*. <http://www.instituto-camoes.pt/sobre/comunicacao/noticias/15759-republica-checa-publicacao-de-a-familia-silva-tarouca-e-a-sua-influencia-na-cultura-checa>

Viladecans, Joan-Pere: *Símbols i signes*. “La Vanguardia”, 08.01.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *A propòsit de la cultura*. “La Vanguardia”, 22.01.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Modernitats*. “La Vanguardia”, 05.02.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El pessimista*. “La Vanguardia”, 19.02.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Intel·ligència artificial*. “La Vanguardia”, 04.03.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *La cultura necessària*. “Cultura/s La Vanguardia”, 05.03.2016

Viladecans, Joan-Pere: *Unió Europea?*. “La Vanguardia”, 01.04.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Cultura i ciència*. “Cultura/s La Vanguardia”, 02.04.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Signes ortogràfics*. “La Vanguardia”, 15.04.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *A l'estadi*. “La Vanguardia”, 29.04.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El arte, dudas y memoria*. “Cultura/s La Vanguardia”, 30.04.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Coses dels egos*. “La Vanguardia”, 13.05.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El futur*. “La Vanguardia”, 27.05.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *L'artista i l'heroi*. “Cultura/s La Vanguardia”, 28.05.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El moment dels moments*. “La Vanguardia”, 10.06.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *La nena pobra de la festa*. “La Vanguardia”, 08.07.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Regals ibèrics*. “La Vanguardia”, 22.07.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Preguntes a l'horitzó*. “La Vanguardia”, 02.09.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El professor de calligrafia*. “La Vanguardia”, 30.09.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El teatrí*. “La Vanguardia”, 16.09.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *L'art i la vellesa*. “Cultura/s La Vanguardia”, 24.09.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *El Bruce fa memòria*. “La Vanguardia”, 14.10.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Revisitant el Bosch*. “Cultura/s La Vanguardia”, 22.10.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Escoltadors professionals*. “La Vanguardia”, 28.10.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Coses dels cementiris*. “La Vanguardia”, 11.11.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Trump i Jesús Gil y Gil*. “La Vanguardia”, 25.11.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Autories*. “Cultura/s La Vanguardia”, 26.11.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *Els especialistes*. “La Vanguardia”, 09.12.2016.

Viladecans, Joan-Pere: *La llista d'anar a comprar*. “La Vanguardia”, 23.12.2016.

Vives, M. Rosa. “Diàleg de dualitats líquides”. *L'Art de l'aigua. Aqua et ars in unum miscetur*. Barcelona, Universitat Barcelona Edicions, 2016, pp. 36-38.

Vives, Rosa. “Suite per Lala Blay”. *Abstància*. Badalona, El Pont del Petroli, 2016.

Vives, M. Rosa: "José Milicua. Una biografía". *Ojo crítico y memoria visual. Escritos de arte. José Milicua*. Madrid, CEEH, 2016, pp. 471-494.

Vives, M. Rosa. "Abecedari català per a nens". *Joies del noucentisme*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana, 2016, pp. 408-409.

Vives, M. Rosa. "La caça". *Joies del noucentisme*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana, 2016, pp. 370-371.

Vives, M. Rosa. "Vaixell negre". *Joies del noucentisme*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana, 2016, pp. 368-369.

Vives, M. Rosa. "L'atzavara". *Joies del noucentisme*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana, 2016, pp. 366-367.

Vives, M. Rosa: "Domenico Fontana. Della trasportatione dell'obelisco vaticano et delle fabbriche di nostro signore Papa Sisto V". *Els tresors de la Universitat de Barcelona*. Barcelona, Edicions Universitat de Barcelona, 2016, pp. 226-229.

IV.II.II. Exposicions

Durant l'any s'han celebrat múltiples exposicions relacionades en diversos aspectes amb l'Acadèmia, el seu patrimoni i els acadèmics, així com amb la recerca plàstica o historiogràfica. Ens consten les següents:

Entrevista a Daniel Giralt-Miracle a "El matí" de Ràdio 4, comissari de l'exposició *Enric Ventós. Olor visual* a Can Framis de la Fundació Vila Casas, inaugurada el 25.01.2016: http://mvod.lvlt.rtve.es/resources/TE_SMATIR4/mp3/8/4/1456138043648.mp3

L'1 de febrer, el senyor Salvador Aldana i Fernández inaugura l'exposició fotogràfica *Arquitectura en Valencia. La poesía del ladrillo* a la Biblioteca de Ciències Socials Gregori Maians de la Universitat de València.

El 4 de febrer, inauguració d'una exposició del senyor Xavier Corberó i Olivella a la Galeria Ignacio de Lassaletta.

També el 4 de febrer, s'inaugura l'exposició *Fortuny. Dibujos i gravats* a la Galeria Artur Ramon de Barcelona. El catàleg conté la presentació de la senyora Maria Rosa Vives.

El 5 de febrer, el senyor Joan Ganyet i Solé inaugura l'exposició *Venèzia. Fotografies* a la Galeria d'Art Pilar Riberaygua a Andorra la Vella.

També el 5 de febrer, s'inaugura al Museu de Montserrat l'exposició *Geografies emocionals* del senyor Josep Guinovart. Referència a "La Vanguardia" del 06.02.2016: *El viatge vital de Guinovart*.

El 10 de febrer, s'inaugura l'exposició *Diàlegs de la mirada* a la Fundació Suñol, amb obra del senyor Jaume Plensa.

El 21 de febrer, s'inaugura l'exposició *Els orgues de Collbató. Una tradició viva* al Casal de Cultura de Collbató, en motiu de la concessió del Premi Nacional d'Artesania al senyor Albert Blancafort.

Pero, ¿qué es la fotografía?, en motiu del trasllat de la Fundació Foto Colectania al Born, de què n'és president el senyor Mario Rotllant, "El País", 18.02.2016.

Tot Xavier Corberó. "La Vanguardia", 27.02.2016. També *Xavier Corberó, "Cultura/s La Vanguardia"*, 12.03.2016.

Referència als senyors Jaume Plensa i Antoni Tàpies a *Arte catalán de exportación. Importantes galerías internacionales presentan en ARCO el trabajo de artistas de Cataluña. "El País/Cataluña"*, 27.02.2016.

El 8 de març, la senyora Glòria Bosch presenta el diàleg entre el filòsof, escriptor i periodista Josep Ramoneda i l'artista Ramon Enrich: <https://gestio.fundaciovilacasas.com/contactes/mailling/emailing.php?id=283>

El 10 de març, a Mayoral Galeria d'Art, s'inaugura l'exposició *Cuixart. Geometria*

experimental comissariada pel senyor Arnau Puig i Grau. “La Vanguardia”, 07.03.2016. També a “El País/Cataluña”, 29.03.2016. I a “La Vanguardia”, *L’etapa més transgressora de Cuixart*, 04.04.2016.

El mateix dia, al Museu Europeu d’Art Modern (MEAM), s’inaugura la mostra *Al taller de Josep Clarà. Guixos d’un escultor irrepetible*, “La Vanguardia”, 07.03.2016. També *Clarà torna a Barcelona*, “La Vanguardia”, 12.03.2016. I *Clarà abans de Clarà*, “Cultura/s La Vanguardia”, 21.05.2016.

El 17 de març s’inaugura l’exposició *Quixots de paper* al Port de Tarragona, amb la participació del senyor Marià Casas.

El 18 de març s’inaugura l’exposició de la col·lecció Bassat dels anys ’80 a la Nau Gaudí de Mataró, amb obres dels acadèmics senyors Xavier Corberó, Assumpció Raventós, Antoni Tàpies i Joan-Josep Tharrats.

Els mesos de març i abril, exposició *Elisa Arimany. Sèrie pictòrica* al Museu d’Art de Cerdanyola.

Del 17 de març al 16 d’abril, exposició *Els nus de Fita* a la Fundació Fita, Girona.

Sobre l’exposició *Tota fotografia és un enigma* a Foto Colectania, “La Vanguardia”, 13.03.2016.

Pacheco. Teórico, artista, maestro (1564-1644), Sevilla, Consejería de Cultura, Junta de Andalucía, 2016 (Museo de Bellas Artes de Sevilla, març-juny 2016).

Exposició del senyor Jaume Plensa al Palau de la Música Catalana: *Un palau per a Plensa*, “La Vanguardia”, 04.04.2016. També a <http://www.lavanguardia.com/cultura/20160407/40954385640/jaume-plensa-escultura-modernismo-carmela-domenech-i-muntaner-montserrat-carulla.html>; *Plensa s’installa a Barcelona*, “La Vanguardia”, 08.04.2016; *El dilema Plensa*, “La Vanguardia”, 10.04.2016; *Ai, Carmela!*, “El País”, 28.04.2016; *‘Carmela’, de Plensa, deixa Barcelona i viatjarà als EUA*, “La Vanguardia”, 16.09.2016; *Barcelona intenta quedar-se a ‘Carmela’. La escultura de Jaume Plensa permanece hasta finales de octubre y el Ayuntamiento negocia su compra*, “La Vanguardia”, 18.09.2016; *‘Carmela’ es queda a Barcelona. Plensa cedeix l’escultura per vuit anys per agrair la demanda popular*, “La Vanguardia”, 22.10.2016; *‘Carmela’ de Plensa se queda gratis en Barcelona*, “El País Cataluña”, 22.10.2016.

El 7 d’abril, inauguració d’una exposició del senyor Jaume Muxart a l’Espai Carme Galofré de Barcelona. Referència a “La Vanguardia” del 20.04.2016: *M’agradaria morir pintant*.

Al Museu Deu del Vendrell, exposició homenatge a Charlie Rivel amb motiu del 120è aniversari del seu naixement, amb dibuixos del senyor Joan Soler-Jové, del 18 d’abril al 8 de maig de 2016.

Hermitage surrealista, “El Punt Avui”, 01.06.2016. Exposició impulsada i comissariada per l’acadèmic corresponent senyor Yuri Saveliev; *Surrealisme a Catalunya. Els artistes de l’Empordà i Salvador Dalí*. Article a “La Vanguardia” titulat *El Empordà en el Hermitage. San Petersburg acoge una exposición sobre el surrealismo ampurdanés*, 14.09.2016; *El Punt Avui*: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/972501-ermitage-surrealista.html>; *Surrealisme a l’Hermitage*, “La Vanguardia”, 29.10.2016; *Televisió russa*: http://tvkultura.ru/article/show/article_id/158437/ i <http://www.5-tv.ru/news/111776/>

Pierre Cardin inverteix en l’òpera La Fenice de Venècia, “La Vanguardia”, 05.06.2016.

Rosa Vives exposa *Memento abisal*, a Novanike. Art-Books (Santiago de Compostel·la), entre l’11.06.2016 i el 30.09.2016.

El Divino Morales, exposició al MNAC, “La Vanguardia”, 16.06.2016.

Bassat, de Mataró a l’Hospitalet, “La Vanguardia”, 20.06.2016. I *La ilusión del coleccionista*, El País/Cataluña, 26.06.2016.

Rosa Vives participa en la col·lectiva *Dibuix Modern i Contemporani*. Galeria Artur Ramon, Barcelona, juny-desembre 2016.

El Divino Morales, Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya/Museo del Prado/Museo de Bellas Artes de Bilbao, 17 de juny-25 de setembre de 2016.

El Siglo de Oro. Die Ära Velázquez, catàleg de l'exposició del Gemäldegalerie-Staatliche Museen zu Berlin (1 de juliol-30 d'octubre de 2016) i del Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, Munic (25 de novembre 2016-26 de març 2017).

Exposició al Gemäldegalerie-Staatliche Museen de Berlín que inclou una obra de Francisco Pacheco propietat de l'Acadèmia i dipositada al MNAC: <http://artesycosas.com/2016/06/el-siglo-de-oro-la-era-de-velazquez/> i <http://www.lavanguardia.com/cultura/20160630/402855169470/el-siglo-de-oro-en-la-distancia.html>.

Exposició del premi de dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot: http://www.lavanguardia.com/agenda/actividades/46608_liv-premi-de-dibuix-ynglada-guillot.html; <http://www.bonart.cat/tag/liv-premi-internacional-de-dibuix-2016-ynglada-guillot/>; <http://www.timeout.cat/barcelona/ca/art/premi-ynglada-guillot>; <http://www.wherevent.com/detail/Fundacio-Vila-Casas-Exposicio-temporal-LIV-Premi-de-Dibuix-Ynglada-Guillot>; <http://infobbaa.blogspot.com.es/2016/02/liv-concurs-internacional-de-dibuix.html?m=1>; <http://www.eventos-espana.es/barcelona-premi-ynglada-guillot/396198/>

El MNAC confirma la cessió de les obres d'Antoni Viladomat al Museu de Manresa: <http://www.lavanguardia.com/edicion-impresa/20160630/402855175653/el-mnac-confirma-el-deposito-de-veinte-obras-de-viladomat-en-manresa.html>

A la Fundació Fran Daurel s'exposa *Els Madrazo i Catalunya* de l'1 de juliol al 30 de setembre, "La Vanguardia", 03.07.2016.

Artur Ramon s'acomiada evocant totes les seves exposicions, "La Vanguardia", 04.07.2016.

El 6 d'agost s'inaugura l'exposició "Amat íntim", a Sant Feliu de Guíxols acollirà una mostra d'obres de Josep Amat, "La Vanguardia", 13.07.2016.

L'1 de setembre s'inaugura l'exposició *Fita ceràmica* a la Fundació Fita a Girona: <http://fundaciofita.com/2016/08/29/projecte-ceramika/>

El 15 de setembre, inauguració a l'Espai VolArt de la Fundació Vila Casas d'una exposició amb obra de Ramon Rogent.

El 18 de setembre s'inaugura l'exposició de ceràmiques de l'acadèmic de número senyor Jordi Aguadé i Clos *L'obra i l'empremta* al Terracotta Museu de la Bisbal d'Empordà.

El 19 de setembre, s'inaugura a la seu de l'Institut Cervantes de Praga una exposició d'ex-libris de la Barcelona de principis del segle XX, comissariada pels senyors Pavel Stepanek i Milan Humplik http://praga.cervantes.es/FichasCultura/Ficha109602_63_12.htm

El 6 d'octubre, "Reconeixement CECOT a la personalitat 2016" al senyor Joan Uriach i Marsal <http://www.lavanguardia.com/vida/20161007/41839951280/cecot-premia-al-empresario-joan-uriach-por-su-trayectoria.html>; *Abad demana als empresaris implicació en el canvi polític*, "La Vanguardia", 21.10.16.

Exposició *Maestros del diseño industrial del siglo XX* a Pilma (Barcelona), amb obra dels senyors André Ricard i Miguel Milá, "Magazine/La Vanguardia", 09.10.2016.

A la Fundació Rocamora, exposició *Moda i Modernisme, la influència del 1900*, comissariada pel senyor Josep Casamartina i Parassols.

Exposició *Domínguez en Checoslovaquia*, al TEA de Santa Cruz de Tenerife, comissariada pel senyor Pavel Stepanek, des del 25.10.2016 fins finals d'abril de 2017: <http://diariodeavisos.lespanol.com/2016/10/una-muestra-oscar-dominguez-trae-obras-nunca-expuestas-canarias/>

L'obra íntima de Plensa. La galeria Senda de Barcelona exposa les escultures de bronze dels rostres en somnis, "La Vanguardia", 16.12.2016.

El 14 de desembre, inauguració de l'exposició *Salveu-me la mirada. Miquel Martí i Pol*

l Viladecans, al vestíbul de l'edifici de Can Serra de la Diputació de Barcelona.

El 15 de desembre, inauguració de l'exposició *El palau dels artesans* al Museu d'Art de Cerdanyola, comissariada per la senyora Raquel Lacuesta.

El 16 de desembre, a la Fundació Fita a Girona, *Del cànon a l'atzar: els amagatalls de l'art*. Francesc Carbonell entrevista al senyor Domènec Fita a propòsit de la seva obra recent.

I també el 16, a la Casa Masó a Girona, inauguració de l'exposició *De l'amor és lo jardí. Masó i els teixits*, comissariada pel senyor Josep Casamartina.

* [Totes les referències web d'aquest apartat han sigut revisades els dies 27 i 28 de desembre del 2016].

IV.II.III. Referències a l'Acadèmia en publicacions i altres medis

Breu relació de mitjans de comunicació, pàgines web i capítols de llibre que coneixem que s'han fet ressò de la nostra activitat, la dels acadèmics, del nostre patrimoni o de la nostra història, durant l'any 2016:

Curtmetratge "La ballena real", de Julio Medem, dins del projecte Kalebegiak (dotze curtmetratges amb motiu de la Capitalitat Cultural Europea de Donostia 2016), estrenat al Festival Internacional de Cine de San Sebastián 2016 (surten *Retrat de Maria Cristina d'Habsburg i Alfons XIII* d'Antoni Caba).

L'Awilda' de Plensa deixa un grat record a Chicago i se'n va a Miami. El cap gegantí ha residit un any i mig a la ciutat de l'arquitectura, "La Vanguardia", 06.01.2016.

Citacions als senyors Enric Satué i Oriol Bohigas: *Amb consciència crítica. El Col·legi d'Aparelladors de Barcelona culmina la celebració dels 75 anys recordant la seva revista 'CAU', desapareguda el 1982*, "El Periódico", 06.01.2016.

Sergio Vila-Sanjuán: *Gudiol, Marsans*, "La Vanguardia", 09.01.2016.

Citacions als senyors Elies Rogent, Antoni Pladevall i Francesc de Paula Nebot: *Ripoll. Radiografia d'un monestir*, "La Vanguardia", 10.01.2016.

Concert d'Esther Pinyol a la Pedrera amb interpretació d'una peça nova del senyor Albert Guinovart, "La Vanguardia", 17.01.2016.

Concert del senyor Jordi Savall en què recupera al viola de gamba dins del cicle *Palau 100 Constel·lació* del Palau de la Música Catalana, "La Vanguardia", 18.01.2016.

Citació al senyor Carlos Ferrater: *Ruptura urbana*, "El País/Catalunya", 09.02.2016.

Al març s'inaugura l'estació de metro Oculus al World Trade Center de Nova York, dissenyada pel senyor Santiago Calatrava, "La Vanguardia", 10.02.2016.

Martínez Izquierdo dirige la OBC con una obra de Kaija Saariaho, "El País", 13.02.2016.

Tres detenidos por falsificar 260 obras de Tharrats, El País, 16.02.2016.

Web Expo. *Dones Silenciades 2016* (<http://monestirpedralbes.bcn.cat/ca/exposicions/dones-silenciades-llegat-de-sor-eul%C3%A0ria-anzizu-al-monestir-de-pedralbes-1868-1916>), i BTVnotícies73 del 10 de febrer de 2016.

Exposició Fortuny. Dibuixos i gravats a la galeria Artur Ramon. <http://www.arturamon.com/es/content/fortuny/>

Ingrés de l'acadèmic d'honor senyor Ramon Mascort, 17.02.2016: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/941558-ramon-mascort-academic-dhonor-de-belles-arts.html>

Concert del 23.02.2016, "La Vanguardia": http://www.lavanguardia.com/agenda/actividades/40636_classica-a-la-reial-academia.html

Entrevista al senyor Francesc Fontbona, "El Temps", 1654, 23.02.2016.

El Liceu tanca la 'Tetralogia' de Wagner. Pons dirigeix 'El capvespre dels déus' amb un

muntatge de Robert Carsen que evola el poder del nazisme, “La Vanguardia”, 27.02.2016.

El Liceo cierra el anillo wagneriano con ‘El ocaso de los dioses’, “El País”, 27.02.2016.

Apoteosi Wagner al Liceu, “La Vanguardia”, 29.02.2016.

Diàleg entre el filòsof, escriptor i periodista Josep Ramoneda i l’artista Ramon Enrich a l’Espai Volart de la Fundació Vila Casas, presentat per la senyora Glòria Bosch. 08.03.2016. <https://gestio.fundaciovilacasas.com/contactes/mailling/emailing.php?id=283>

Referència al senyor Josep Pons: *La ‘fórmula Liceu’ treu el cap a Madrid. El teatre barceloní presenta la seva programació i model de gestió a Blanquerna*, “La Vanguardia”, 02.03.2016.

Hermosísima catástrofe, “El País”, 03.03.2016.

Referència a l’obra del senyor Santiago Calatrava: *La juguina més cara de Nova York*, “La Vanguardia”, 04.03.2016. I *El misterio de los cuerpos que aparecen en Río*, “El País”, 08.03.2016.

Referència a l’obra del senyor Carlos Ferrater: *Un Marriott a Santa Caterina el 2017” i Temps d’enginyeries*, “La Vanguardia”, 09.03.2016.

Sobre l’escultura del senyor Subirachs dedicada a Ramon Llull: *Incivisme a Montserrat*, “La Vanguardia/Viure”, 13.03.2016.

Ingrés de la senyora Amèlia Riera, 16.03.2016: <http://aleixmataro.blogspot.com.es/2016/03/ingres-la-racba.html?m=1>

Ingrés de les senyores Amèlia Riera i Glòria Bosch, 16.03.2016: <http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/62-apunt/948873-academiques-antiacademiques.html> i <http://www.aldia.cat/arts/noticia-amelia-riera-gloria-bosch-ingressen-reial-academia-belles-arts-20160316173710.html>

Crítica del concert del cicle *Clàssica a la Reial Acadèmia* del 29.03.2016: <http://www.nuvol.com/noticies/le-muse-napolitane-a-la-reial-academia/>

El silenci de Plensa, “La Vanguardia Cultural/s”, 02.04.2016.

Els partits, contra el manifest que aposta per una Catalunya monolingüe. ERC discrepa del document firmat per Barbal, Villatoro, Jòdar o Comadira, “La Vanguardia”, 02.04.2016.

Interior dirigida pel senyor Hermann Bonnín: <http://www.lavanguardia.com/vida/20160303/40175486042/hermann-bonnin-estrenara-una-version-de-la-obra-interior-en-abril.html>, el 03.03.2016; <http://www.lavanguardia.com/vida/20160401/40808165165/la-seca-presenta-interior-de-hermann-bonnin-una-obra-sobre-la-muerte.html>, l’01.04.2016; http://www.ara.cat/cultura/Hermann-Bonnin-senfronta-Maeterlinck-Interior_0_1552644765.html el 04.04.2016; <http://www.recomana.cat/CRITICA/2742/3/Interior/JordiBordes>, el 08.04.2016; *Als límits del silenci*, “La Vanguardia”, 10.04.2016; *El estruendo del metrónomo*, “El País”, 14.04.2016.

Calatrava presenta la torre més alta, “La Vanguardia”, 11.04.2016. També *Més enllà del quilòmetre*, “La Vanguardia”, 17.04.2016.

El pintor Amat, a l’IEC, “La Vanguardia”, 13.04.2016.

Elecció directora del Departament d’Arts i Conservació-Restauració de la UB senyora M. Rosa Vives, <https://polisre-searchcentre.org/2016/04/21/dra-rosa-vives-new-director-of-the-department-of-arts-conservation-restoration-at-the-university-of-barcelona/>.

Savall musica Cervantes, “La Vanguardia”, 22.04.2016. I també *Cervantes como tema musical*, “El País”, 26.04.2016.

El mal gusto lo domina todo, entrevista al senyor Enric Satué a “El País”, 30.04.2016.

La OBC se pone barroca con Jordi Savall, “El País/Cataluña”, 01.05.2016.

Les flors d’un jardí, crítica de música clàssica sobre la direcció del senyor Josep Pons, “La Vanguardia”, 08.05.2016. I també *La Orquesta del Liceo muestra su mejoría*, “El País”, 10.05.2016.

Ingrés de l'acadèmic electe senyor Josep Pons i Viladomat i conferència de l'acadèmic de número senyor Carlos Ferrater i Lambarri, el 18.05.2016, a <http://www.elperiodico.com/es/noticias/distritos/agenda-actividades-barcelona-gratis-hoy-18-mayo-2016-5137021>

La 'gresca' musical de Ramon Llull. Jordi Savall publica una de les aportacions clau de l'any Llull: una biografia del filòsof a través de la música de l'època, "La Vanguardia", 22.05.2016.

Calatrava estrena la seva estació de Nova York, "La Vanguardia", 27.05.2016.

Entrevista al senyor Federico Correa, per Maria del Mar Arnús, "Qui/La Vanguardia", 28.05.2016.

Juan de la Rubia. Bach i l'orgue, una manera d'entendre el món, "Revista Musical Catalana", núm. 351, juny-juliol 2016.

La rara moneda de un rey intruso, "El País", 29.05.2016. Referència al senyor Albert Estrada i Rius.

Savall, Purcell i Shakespeare, "La Vanguardia", 06.06.2016.

Barcelona vol tornar a la Rambla, "El País/Quadern", 09.06.2016.

La setmana de Pilar Vèlez, "Cultura/s La Vanguardia", 11.06.2016.

Premi GAC 2016 a la crítica d'art per al senyor Josep Casamartina i Parassols. http://www.ara.cat/cultura/Premis-GAC-Esclusa-galeria-Domenech_0_1591041015.html; http://www.hoyesarte.com/exposiciones-artes-visuales/s30-galerias/las-galerias-catalanas-entregan-sus-premios-gac_227521/; <http://www.pressreader.com/spain/la-vanguardia/20160608/282707636329059>; http://ccaa.elpais.com/ccaa/2016/06/08/catalunya/1465338883_331582.html

Presentació del llibre *Ojo crítico y memoria visual. Escritos de arte. José Milicua* al Museo Nacional del Prado de Madrid: <http://www.ceeh.es/actividad/presentacion-del-libro-ojo-critico-y-memoria-visual-escritos-de-arte-de-jose-milicua-en-el-museo-nacional-del-prado/>

Premi Quim Regàs de periodisme, obra del senyor Joan-Pere Viladecans, "La Vanguardia", 15.06.2016.

Verano con Bach y sorpresa 'furera'. El Festival Bachcelona regresa en julio con Ton Koopman, Juan de la Rubia y un espectáculo de La Fura dels Baus como reclamo especial, "El País/Cataluña", 14.06.2016.

La ratafia entra al Museu del Joguet, "La Vanguardia", 18.06.2016.

Les pintures de Viladomat del MNAC no vindran a Mataró, <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/979330-les-pintures-de-viladomat-del-mnac-no-vindran-a-mataro.html>

Amat i la seva obra, conferència del senyor Francesc Fontbona a la Fundació Valvi de Girona el 18.07.2016, "La Vanguardia", 13.07.2016.

Un Plensa per a Casassas, "La Vanguardia", 22.07.2016.

L'Ajuntament retirarà l'escultura a Samaranch, "La Vanguardia", 23.07.2016. I *La desterrada escultura de Samaranch s'instal·larà al Museu Olímpic*, "La Vanguardia", 27.07.2016.

Eduard Toda, el primer egipciòleg espanyol, "La Vanguardia", 24.07.2016.

Forces vives, sobre la família Güell, "La Vanguardia Cultura/s", 30.07.2016.

Referència al senyor Narcís-Jordi Aragó, en l'article *Els morts d'Antoni Puigverd*, "La Vanguardia", 25.08.2016.

Butor + artistes. Un nou alfabet per a Antoni Tàpies, "La Vanguardia", 29.08.2016.

Sobre el senyor Josep Pons, Arreglant l'aparador, "La Vanguardia", 28.09.2016.

Sobre el senyor Miguel Milà, Iniciativa ciutadana per posar ordre al caos de les terrasses. Un grup d'experts impulsat pel Gremi de Restauració elaborarà propostes, "La Vanguardia/Viure", 05.10.2016.

Sobre el senyor Etsuro Sotoo, El que som, "La Vanguardia", 09.10.2016.

Crítica de Scaramouche, "La Vanguardia / Què Fem?", 14.10.2016.

Savall i la terra, “La Vanguardia”, 16.10.2016.

Josep Pons i l'estrena de Guinjoan, “La Vanguardia”, 16.10.2016.

La comedia perfecta. El Liceo presenta, por tercera vez, ‘Le nozze di Figaro’ de Mozart, dirigida por Lluís Pasqual y Josep Pons, “El País/Cataluña”, 10.11.2016.

Sefarad, anada i tornada. Vicenç Villatoro desgrana, des del seguiment de nou generacions dels Bassat, claus identitàries de la comunitat jueva, “La Vanguardia”, 16.11.2016.

El llegat de la millor pianista. El fons documental de la vida d’Alicia de Larrocha serà accessible al públic, “Quadern/El País”, 17.11.2016.

El 21 de novembre, amb motiu de l'exposició “Maria Güell, pintora”, conferència del senyor Enrique Campuzano *La pintura de Maria Lluïsa Güell* al Palau Güell.

El 25 de novembre, dins la “IV Jornada Museus i Patrimoni de l'Església a Catalunya”, celebrada a Solsona, intervenció del senyor Pere Freixas amb *El Dr. Jaume Marquès (1906-1992), canonge i historiador*.

Reguant, Josep, “*La primera imatge de Sùria*”, *El Salí. Revista del Mig Cardener (Súria)*, núm. 266 (novembre 2016), p. 47.

Sintes, Adolf. “*Els pintors del Betepocs i Menorca (2). Campament Pictòric d’Alcalfar, 1954*”, S’Auba (Sant Lluís, Menorca), Any XXVII, núm. 323 (novembre 2016), p. 10-12.

Metapintura. Un viatge a la idea del arte, cat. expo. Museo del Prado (15 de novembre de 2016-19 de febrer de 2017).

Un congrés redefineix la funció de l’arquitecte, “La Vanguardia”, 26.11.2016. (Referència al senyor Carlos Ferrater).

Xavi, Mas-Collell y Sol Daurella, *en el consejo del Diplocat*, “El País/Cataluña”, 26.11.2016. (Referència al senyor Jordi Savall).

Joan Soler-Jové, pintor. “*Porto la pintura als gens*”, per Josep Guindo, “Zirkòlika”, tardor 2016.

El 2 de desembre, a la Fundación Juan March de Madrid, dediquen l’espai “*Conversaciones en la Fundación*” al senyor Enric Satué.

I el mateix dia, a l’Institut Art i Espiritualitat Sean Scully (Museu de Montserrat), conferència del senyor Jordi Pericot *De l’art cinètic i les seves aportacions*.

El 13 de desembre, el senyor Francesc Fontbona presenta el llibre *El noucentisme a Barcelona*, d’Aleix Catasús i Bernat Puigdollers, a la sala Pi Sunyer de l’Institut d’Estudis Catalans.

Electra també va ser feliç. Josep Pons s’enfronta per primera vegada a aquesta òpera; tindrà 87 músics al fossat, “La Vanguardia”, 07.12.2016; *Indòmita ‘Elektra’*, “La Vanguardia”, 09.12.2016; *‘Elektra’ ens assenyala el camí*, “La Vanguardia”, 11.12.2016.

Un año para conocer, sin complejos, a Puig i Cadafalch, “El País”, 15.12.2016. (Any comissariat per la senyora Mireia Freixa).

Durá, Victoria, “*August Hénau Bassols. Retrat de la mare de l’artista*”, dins Fontbona, Francesc (dir.), *Pintura Catalana. El Modernisme*, Barcelona, 2016.

Durá, Victoria, “*Cap al reconeixement com a museu de la col·lecció de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. Una reivindicació històrica*”, dins Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l’època moderna i contemporània, Col·lecció Singularitats (GRACMON)*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, p. 65-85.

Egea, Jorge, “*L’ambivalència dels «guixos» en la formació de l’escultura a l’Acadèmia durant el segle XIX*”, dins Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l’època moderna i contemporània, Col·lecció Singularitats (GRACMON)*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, p. 104-120.

Forteza, Begonya. “*Els projectes sotmesos a l’aprovació de l’Acadèmia entre 1850 i 1890. Descripció arxivística del fons*”, dins Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l’època moderna i contemporània, Col·lecció*

Singularitats (GRACMON), Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, p. 46-64.

Gras Valero, Irene, “Manuel Urgellès Trias. La fada de Collserolla”, dins Francesc Fontbona (dir.), *Pintura Catalana. El Modernisme*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2016.

Milián Mestre, Manuel. *La història del Foment del Treball. 1771-2011: Una burgesia innovadora i proteccionista. 1771-1889* (vol. I), Barcelona, 2016.

Urbano, Judith. “L’ensenyament de l’arquitectura i el paper dels acadèmics arquitectes a la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi”, dins Freixa, Mireia; Gras, Irene (coords.): *Acadèmia i Art. Dinàmiques, transferències i significació a l’època moderna i contemporània*, Col·lecció *Singularitats* (GRACMON), Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 2016, p. 213-229.

* [Totes les referències web d’aquest apartat han sigut revisades els dies 29 i 30 de desembre del 2016].

V. WEB

El web <http://www.racba.org/es/> és el nostre mitjà de comunicació en xarxa, i es manté al dia de tots els principals esdeveniments que se celebren a la Corporació, juntament amb el Facebook de la institució que informa d’assumptes puntuals.

Aquest any s’han incorporat a la xarxa els catàlegs de les exposicions del concurs internacional de la Fundació Ynglada-Guillot.

El web ha tingut 62.709 visites fetes per 35.743 visitants.

VI. CONCURS INTERNACIONAL ORGANITZAT PER LA CORPORACIÓ

A la primavera es va convocar el *LIV Concurs Internacional de Dibuix de la Fundació Ynglada-Guillot*. La participació va ser nombrosa i bona la qualitat dels treballs presentats. Guanyà el premi el senyor Miquel Wert Jirheden, amb el dibuix *La Sargantain et les Corbeaux*. El jurat compost pels senyors Joan Antoni Solans, M. Rosa Agenjo, Lluís Bassat, Natàlia Chocarro i Albert Mercadé també concedí dos accèssits al senyor José Luis Paz Fo per *Memorabilia* i a la senyora Imma Parés i Preseguer per *24.01.14*. El dia 7 de juliol es lliurà el premi a l’Espai VolArt de la Fundació Privada Vila Casas, i s’inaugurà l’exposició col·lectiva (del 7 al 24 de juliol) dels treballs seleccionats. L’artista guardonat va tenir a la seva disposició un espai monogràfic per a ell.

VII. VISITANTS

Hem tingut 709 convidats als actes públics després dels plens; 614 visitants en 20 grups de visites guiades per la conservadora del museu i l’empresa Cases Singulars, i des de secretaria s’han gestionat 14 grups, amb un total de 306 persones; s’han rebut 230 visitants particulars i els concerts han aplegat 2.525 assistents. En total hem rebut 4.384 visitants.

I, finalment, amb aquesta estadística, tanquem l’inventari dels fets més notoris de la nostra Acadèmia durant l’any 2016.

Barcelona, 18 de gener de 2017.

* Aquesta memòria es pot consultar també en llengua castellana al nostre web: <http://www.racba.org/es/>